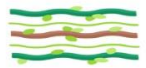

**AGRICULTURAL
TRAINING INSTITUTE
REGIONAL TRAINING CENTER X**

PAG-POLLINATE SA KALABASA

Aron madungagan ang pagpabunga maayo nga adunay mga buyog nga mag silbing pollinator. Apan kung nihit kini, mamahimong mano-mano ang pag-pollinate pinaagi sa pagsulod sa lalaking bulak ngadto sa babaying bulak nga adunay parehong edad. Buhata kini sayo sa buntag mga alas 6:00-8:00.

PAG-PANIPIS SA KATAY UG BUNGA

Panipsi ang katay dool sa bug-os na nga bunga, kuha-a ang mga daot nga bunga aron malikayan nga mag-ilog sa nutrino. Pagbutang ug 5-6cm kabaga-on nga hanig sama sa dagami sa humay, tahop sa humay ug uban pa sa ubos sa bug-os nga bunga aron malikayan nga malata kini.

PAG-ANI SA KALABASA

30-40 ka adlaw gikan sa pollination mamahimo ng anihon ang kalabasa nga dili pa sakto sa guwang. Gamit ang kutsilyo, put-la ang punga-ngo diin aduna pa nakalakip nga parte aron malikayan nga dili dali madaot kung dugay mahalina sa merkado.

Kung ang bunga pang liso ang katuyoan, adunay makita nga murag pulbos ug puting bahin sa nawong sa kalabasa, pag-mugahi na usab ang panit indikasyon na kini nga bug-os na ang kagulang niini. Kini nga yugto bug-os na usab sa kagulangon ang liso. Aniha ang bunga kung makita usab kini nga duna nay kolor brownish orange.

SOURCE:

Gintong Ani Production Guide for Squash.
Department of Agriculture Regional Field Office No. 02, Tuguegarao City.

Squash Production 2008
PHILRICE Publication
www.openacademy.ph

Translated and Reproduced by
**AGRICULTURAL TRAINING INSTITUTE
REGIONAL TRAINING CENTER X**

ATI Compound, Poblacion, El Salvador City, Misamis Oriental 9017

e-mail: rtc10.dcc@ati.da.gov.ph / rtc10.iss@ati.da.gov.ph
Website: <http://www.ati2.da.gov.ph/ati-10> www.elearn.e-extension.gov.ph

The AGRICULTURAL TRAINING INSTITUTE is ISO 9001:2015 CERTIFIED

KALABASA

SQUASH

Cucurbita maxima

@atinorthmin

PASIUNA

Sama sa ubang pamilya sa cucurbita ang kalabasa kakuhaan usab kini ug maayo kaayo nga mga bitamina sama sa A, C, B1, B6, B3 ug minerals. Aduna sab kini ginatawag nga beta carotene nga usa sa kinakusgan nga anti-oxidant ug anti-inflammatory usab kini.

GIKINAHANGLAN NGA YUTA UG KLIMA

Ang kalabasa makasugakod sa bisan unsang klase sa yuta, apan mas maayo kini ug tubo kung ang yuta dali lang mahubsan sa tubig, pino ug adunay pH nga 5.5-6.5. Nagkinahanglan usab kini ug uga ug init nga klima nga mahinungdanon sa panahon sa pagpamunga. Alang sa maayong pagtubo, kinahanglan nga adunay 18-30 Celsius nga temperatura. Aron maayo ang abot mas maayo nga itanom kini sa bulan sa Oktobre - Disyembre sa init nga lugar og Mayo-Hulyo sa bugnaw nga lugar.

PAGPILI SA VARIETY

Alang sa mas maayo nga abot ug kita, pagpili sa variety nga haom sa kondisyon sa lugar, kusog sa mamalitay ug makasukol sa mga pesteng insekto ug sakit.

PAG-ANDAM SA LUNA

Darohon ug karason ang luna 2-3 ka beses diin adunay sal-ang nga tag-usa ka semana, aron usab mapugngan ang pagtubo sa sagbot. Human sa katapusang pag-karas, mamahimo nang magtudling nga may distansya dependi sa panahon. Kung ting-ulan 3m, ug kung ting-init 2.5 meters sa matag tudling. Pagbuhat usab ug mga gagmay nga kanal aron mapugngan ang pagpundo sa tubig sa panahon sa ting-ulan.

PAMAAGI SA PAGTANOM

Adunay duha ka pamaagi ang pagtanom sa kalabasa. Kini mao ang direct planting ug transplanting.

Direct planting

- Pagtanom ug isa ka liso kada lungag diin adunay distansya nga 1m kada punoan ug tabuni sa pino nga yuta. Sa panahon sa ting-ulan, itanom kini sa ibabaw sa tudling aron kini dili dali malata.

Transplanting

- Pag-andam ug isa ka bahin nga kompost o organikong abono, isa ka bahin nga yutang-kolonon (clay soil), ug isa ka bahin nga carbonized rice hull (CRH) ug sagolon kini pag-ayo.
- Gamit ang plastic o seedling tray, isulod ang gi-andam ug sinagol nga soil media.
- Bisbisi ang soil media sa matag seedling tray o kada cellophane, paghulog ug usa ka liso sa kalabasa.
- Ihupos kini sa landong nga dapit diin dili direktang maigo sa adlaw. Pagpadayon usab sa pagbisbis kung kinahanglan.
- Aron maanad ang semilya sa klima sa palibot, hinay-hinay nga minusan ang pagpatubig ug ibutang diin direktang maigo sa adlaw.
- 15 ka adlaw gikan sa pagturok o kon aduna nay mga dahon pwedi na kining ibalhin. Pagbalhin, isa lang ka semilya diin adunay distansya nga 1m sa matag punoan.
- Buhata kini sa hapon o dili taas ang adlaw aron dili dali malawos ang semilya. Diha-diha dayon pagtanom pag-usab sa mga semilya nga wala nabuhi aron makaapas pa kini sa uban.

PAG-APPLY SA ABONO

Ang pag-apply sa abono magdependi kini sa resulta sa pagpa-analesar sa yuta. Kini ang maghatag kon unsa nga klase sa abono ang gikinahanglan. Apan kung wala makapa-analesar sa yuta mamahimo kining sumbanan:

- Para sa mga init nga lugar, ilakip ang mga latang hugaw sa mananap o kompos nga abono sa panahon sa pagkaras sa dili pa magtanom. Kung bugnaw ang lugar, pag-apply ug 100g nga organikong abono saguli ug 1 ka kutsara nga complete (14-14-14) sa matag lungag ayha magtanom.
- Isa ka bulan human pagtanom o kung ang kalabasa nagsugod nag katay diin may gitag-on nga mga 1m, pag-siding ug 1 ka kutsara nga urea (46-0-0) matag punoan.
- Duha ka semana human sa pag-siding, pag-apply ug 10g nga potash (0-0-60) ug 60g nga solophos (0-60-0) matag tanom.
- Pwedi usab magdugang apply ug urea o potash matag 15 ka adlaw dependi sa barog sa tanom.

PAMAAGI SA PAGPATUBIG

Pinaka importante gayud ang patubig sa kinatibuk-ang produksyon sa kalabasa ilabi na sa panahon sa pagpamunga. Alang sa dinagko nga plantasyon, pagbuhat ug tudling para irigasyon. Kung ginagmay lang kini diha sa tugkaran pagamit lang sa regadera o bisan unsa nga magamit pangbis-bis.

Pagpatubig ka-isa kada semana o pagbisbis kada sunod adlaw diin may gidaghanon nga isa ka litro kada punoan. Pagpatubig usab kada human ug apply sa abono. Pug-ngi ang pagpatubig kung ang bunga bug-os na ang pagkaberde niini. Ang sobra nga pagpatubig makapaubos sa kalidad sa bunga.

PAGDUMALA SA SAGBOT

Pagsugod pag-ibot sa sagbot 7-14 ka adlaw gikan sa pagturok sa sagbot. Subli-a kini kung padayon nga paspas ang pagtubo sa sagbot.

PAGDUMALA SA PESTENG INSEKTO UG SAKIT

Aphids ug 28-spotted lady beetle ang pinakakaylap nga pesteng insekto sa kalabasa sa tibuok nga tuig. Ang kasagarang sakit sa kalabasa mao ang downy mildew ug mosaic virus apan ang pinaka-makadaot mao ang mosaic virus.

Ang Aphids mamahimong ma kontrol gamit ang mga biological agents sama sa Lacewing, Syrphid Flies ug Diptera parasites. Kini nga mga insekto ang ginatawag nga natural enemies sa aphids diin maoy hinungdan ug makatabang nga mamenuan ang kadaghanon sa aphids.

Siguroha usab nga kanunay limpyo ang palibot diin mao ang cultural nga pamaagi. Aduna sab altematibong solusyon nga botanical diin nakitaan ug epektibong resulta. Pagsagol ug 2 ka kutsara nga dinugmok nga sili, 1 ka kutsara nga powder nga sabon ug 1 ka kutsara nga petrolyo, ngadto sa 1 ka gallon nga tubig. Mahimo usab mogamit ug sticky yellow trap.